

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ

การมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย
ในเขตแขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่

ผู้เขียน

นางสาวทัศนีย์ ไชยส้อย

ปริญญา

ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การจัดการมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม)

อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ

ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ดร.อนุรักษ์ ปัญญาวัฒน์

บทคัดย่อ

การศึกษานี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมและปัญหาในการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย ในด้านการวางแผน การปฏิบัติ ผลประโยชน์ และการประเมินผล รวมถึงแนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอย ใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตแขวงศรีวิชัย อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ จำนวน 395 คน

ผลการศึกษาสรุปได้ดังนี้ ประชากรที่อาศัยอยู่ในแขวงศรีวิชัยเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุระหว่าง 21-30 ปี จบการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประกอบอาชีพค้าขาย อาศัยอยู่ในแขวงศรีวิชัยมานาน 6-10 ปี ส่วนใหญ่รับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการคัดแยกขยะมูลฝอยจากเอกสารประชาสัมพันธ์ของเทศบาล แต่การได้รับข่าวสารจากแหล่งดังกล่าวใหญ่ได้รับข่าวสารจากแหล่งดังกล่าว 1 เดือนต่อครั้ง สำหรับขยะในครัวเรือนส่วนใหญ่จะเป็นเศษผัก ผลไม้ และเศษอาหาร ซึ่งแต่ละครัวเรือนจะทำการเก็บขยะรวมกัน ไม่ได้แยกประเภทก่อนนำไปทิ้งหรือกำจัด เมื่อทำการศึกษการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน มีการประสานความร่วมมือกับทางเทศบาลหรือเอกชน ในการสนับสนุนวัสดุอุปกรณ์ในการคัดแยกขยะ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ มีการประชุมอบรม ประชาสัมพันธ์ให้ความรู้แก่ประชาชนในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประหยัดงบประมาณของชุมชนและเทศบาลในการแก้ไขปัญหาขยะมูลฝอยในชุมชน และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล มีการแต่งตั้งคณะกรรมการ

ติดตามและประเมินผลดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน ในภาพรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

ส่วนปัญหาของการมีส่วนร่วมของประชาชนในการคัดแยกขยะมูลฝอย จำแนกออกเป็น 4 ด้าน คือ ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการวางแผน ยังขาดการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ ให้ประชาชนมีความรู้ ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติ ประชาชนขาดความรู้ในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอยอย่างต้อง ปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ประชาชนไม่เห็นความสำคัญของรายได้จากการขายขยะที่ได้จากการคัดแยกขยะมูลฝอยในชุมชน และปัญหาด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ประชาชนไม่มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นและปรับปรุงแก้ไขในการดำเนินการคัดแยกขยะมูลฝอย ในภาพรวมของทุกด้าน อยู่ในระดับปานกลาง

แนวทางการส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการคัดแยกขยะมูลฝอยนั้นควรดำเนินการกระตุ้น ปลุกจิตสำนึกและให้ความรู้ประชาชนเพื่อให้เห็นความสำคัญ และให้ความร่วมมือในการคัดแยกขยะมูลฝอย โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรสนับสนุนงบประมาณในการจัดตั้งกองทุนรับซื้อขยะมูลฝอย ส่งเสริมการคัดแยกขยะมูลฝอยของประชาชน และการใช้ประโยชน์จากขยะเปียกในการจัดทำปุ๋ยหมักไว้ใช้เอง เป็นต้น

Independent Study Title	Public's Participation in Garbage Management: A Case Study of Srivijaya rd., Mueang District, Chiang Mai Province
Author	Miss Tassanee Chaihoy
Degree	Master of Arts (Man and Environment Management)
Thesis Advisor	Prof. Emeritus Dr. Anurak Panyanuwat

ABSTRACT

The main objectives of this research were to study the people's participation and their problems in waste classification by focusing on planning, implementing, benefit sharing and evaluation; and to find out the promotion measures of the people's participation in waste classification. The researcher used a set of questionnaires to collect data from 395 people living in Srivijaya rd., Muang district, Chiang Mai province. The collected data were statistically analyzed, using frequency distribution, percentage, means and standard deviation.

The results of the study were summarized as follows. The majority of population of this study was females, between 21-30 years old, mostly completed the upper-secondary education level, and engaged in merchandise living in Srivijaya rd., about 6-10 years. Most of them perceived the information about waste classification from the municipality's publications once a month. The majority of household waste was rotten vegetables, fruits and food, of which each family collected them together without separation and classification before discarding them away.

The people's participation in waste classification consisted of 4 dimensions. Those were the participation in planning, cooperation with the municipality or private agencies for mutually supporting materials and equipment for the waste classification. The promotion covered a participatory implementation, meeting organizing, training, publications, and knowledge provision for the people in waste classification within the community. The findings indicated that

there was a moderate level of the people's benefit sharing perception toward the community budget saving in waste solution, and monitoring and evaluation in every dimension of waste management and classification.

The problems of people's participation in waste classification consisted of 4 categories. Those were the problems in planning participation without any campaign, publication, knowledge provision for the people on waste classification and involvement encouragement. The findings also indicated that people lacked of knowledge in the right waste classification, resulting in problems of implementation, benefit sharing, and neglecting the importance of income generating from the classified waste selling. In sum, every dimension of participation in waste classification was found at a moderate level. This study proposed a measure to promote the people's participation in waste classification by encouraging their awareness toward the importance and cooperation in waste classification. The concerned organizations should provide financial support in establishing a waste buying fund for the community, promote the people's waste classification, and the use of wet and damp waste from the people, including making use of the wet waste for making fertilizer for self usage of the community.